

Arbeids- og sosialdepartementet
Postboks 8019 Dep.
0030 OSLO

Att: Postmottak@asd.dep.no

Deres ref.
12/1500-

Vår ref.
16/256-14 842.205/HAAN

Dato:
Oslo, 20.04.2016

Høring - Gjennomføring av håndhevingsdirektivet i norsk rett

Landsorganisasjonen i Norge (LO) viser til departementets brev av 13.01.d.å. vedrørende høring om forslag til lov- og forskriftsendringer som følge av gjennomføring av håndhevingsdirektivet i norsk rett. LO er gitt frist til 25.04.16.

LO har tidligere den 25.05.12 og 23.09.14 avgitt uttalelser i tilknytning til håndhevingsdirektivet. I begge tilfellene har LO stilt seg positiv til å innføre bestemmelser som tar sikte på å bedre etterlevelsen av utsendingsdirektivet og herunder forhindre omgåelse og misbruk.

LO vil uttrykke tilfredshet med at departementets forslag ikke bare inneholder bestemmelser som statene har plikt til å gjennomføre, men også forslag til reguleringer som i henhold til direktivet er valgfrie.

LO er også fornøyd med at det i utsendingsforskriften er foreslått inntatt retningslinjer som i tråd med artikkel 4 i direktivet både skal gi veiledning i forhold til misbruk og omgåelser ved bruk av fiktiv utstasjonering av arbeidstakere, og også avdekke såkalte "postkasseselskap" som i realiteten må anses som etablert i vertslandet.

Direktivet åpner for at det kan innføres en plikt for utenlandske tjenesteytere til å gi melding til myndighetene når tjenesteytelsen starter (registreringsplikt). Departementet har gitt uttrykk for at en innføring av en slik registreringsordning, tilsvarende RUT-registeret i Danmark, vil kreve en mer omfattende utredning. Det vil da samtidig bli vurdert å stille krav om representant for tjenesteyteren overfor tilsynsmyndighetene i vertslandet.

LO støtter at det igangsettes et eget arbeid om dette, og vil her tilføye at det også bør vurderes å opprette et eget transportørregister med registreringsplikt. Dette med bakgrunn i at det innen transportsektoren foreligger et særlig behov for kontroll med kabotasjeoppdrag både ved godstransport og ved persontrafikk med turbil. Begge disse områder er nå som kjent allmenngjort.

LO er også tilfreds med departementets forslag hva gjelder krav om lønnsoppgave (lønnsslipp) også for utenlandske tjenesteytere og at det også innføres plikt til å ha arbeidsavtaler, oversikt over arbeidstiden og lønnslipper for de utsendte arbeidstakerne tilgjengelig på arbeidsplass i Norge på norsk, svensk, dansk og engelsk.

Departementet viser i denne forbindelse til at Arbeidstilsynet med en slik løsning vil få tilgang til nødvendig dokumentasjon på et tidligere stadium og med mindre ressursbruk enn i dag. Det fremheves at dette hensynet er særlig viktig i forbindelse med midlertidige tjenesteytelser, fordi det i disse situasjonene ofte er en utfordring at aktivitetene i Norge opphører mens tilsynssaken pågår.

LO vil påpeke at de samme hensyn gjør seg gjeldende i forhold til et krav om dokumentasjon for at korrekt lønn faktisk er utbetalt, slik artikkel 9 nr. 1 c også åpner for. LO ber derfor om at også dette innarbeides som et krav i forskriften. LO ber i tillegg om at det presiseres at i de tilfeller det foreligger dokumenter i original på hjemlandets språk skal disse være tilgjengelig på samme måte. Dette for å kunne kontrollere at det er samsvar mellom den originale versjon og oversettelsen.

Departementet ber om høringsinstansenes syn på om det er behov for å stille krav om at tjenesteyteren utpeker en representant som skal stå til rådighet for partene i arbeidslivet ved eventuelle krav om å innlede *kollektive forhandlinger*. LO ser behov for et slikt krav, særlig i de tilfeller den utenlandske virksomhet viser seg å være reelt etablert i Norge. Det vil da kunne fremmes et ordinært tariffavtalekrav, noe som særlig vil være aktuelt utenfor de allmenngjorte områder. Manglende representasjon i landet vil i vesentlig grad vanskeliggjøre en slik prosess ettersom man her ofte vil stå overfor useriøse virksomheter som vil bruke alle tilgjengelige virkemidler til å unndra seg kravet.

LO vil til slutt understreke behovet for at det innføres en bestemmelse som åpner for at arbeidslivets parter, ved klager eller rettslig behandling, kan tre inn som part på vegne av eller til støtte for en utstasjonert arbeidstaker som har gitt sitt samtykke til det, jf. direktivets artikkel 11 nr. 3. Både praktiske og prosessøkonomiske hensyn tilsier en slik løsning. Inndriving av krav gjennom en rettslig prosess vil ofte strekke seg utover varigheten av aktiviteten, og dermed oppholdet, i Norge. Ved å overlate oppfølgingen av kravet til en fagforening som kan opptre på vegne av dem, vil arbeidstakerne slippe bruk av

tid og betydelige merkostnader med oppfølging av kravet gjennom en prosessfullmektig i Norge. Det samme vil gjelde kostnader til transport og opphold når en eventuell hovedforhandling skal gjennomføres. Forholdene vil da også ligge til rette for at flere vil ønske å overlate inndrivingen samlet til en fagforening, med de prosessøkonomiske besparelser det medfører. Risikoen for at mange vil lide rettstap som følge av manglende individuell oppfølging av et krav vil minske tilsvarende.

Med vennlig hilsen
LANDSORGANISASJONEN I NORGE

Terje Olav Olsson
(sign.)

Håkon Angell
(sign.)

Dette brevet er godkjent elektronisk i Landsorganisasjonen i Norge og har derfor ingen signatur.